

PODPORA NADÁNÍ V NEFORMÁLNÍM A ZÁJMOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ V PLZEŇSKÉM KRAJI SUPPORTING TALENT IN INFORMAL AND EXTRACURRICULAR EDUCATION IN THE PLZEN REGION

Eva Rojíková¹, Zdeňka Chocholoušková², Ladislava Šlajchová³ a Miroslava Bílá⁴

¹Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s., Riegrova 1, 301 00 Plzeň, rojikova@rra-pk.cz

²Národní pedagogický institut České republiky, Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1, zdenka.chocholouskova@npi.cz

³Katedra pedagogiky, Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni, Univerzitní 8, Plzeň, slajchov@kpa.zcu.cz

⁴Středisko výchovné péče, Dobřichovice, Pražská 151, 252 29

Abstrakt

Příspěvek komentuje stav podpory nadání/talentu a péče o nadané/talentované v neformálním a zájmovém vzdělávání v Plzeňském kraji. Šetření bylo cíleno na nadání/talent v technických a přírodovědných oblastech ve věkové kategorii žáků gymnázií (včetně nižších stupňů gymnázií) a středních škol pro výzkum, vývoj a inovace (dále také „VaVal“). Výzkum byl zaměřen na vedoucí pracovníky organizací v neformálním a zájmovém vzdělávání, podporujících organizací a organizací zabývajících se diagnostikou nadání, pedagogy volného času a další pracovníky v neformálním a zájmovém vzdělávání pracující s nadanou mládeží. Cílem kvalitativního i kvantitativního šetření bylo zmapovat současný stav podpory nadaných/talentovaných se zájmem o výzkum, vývoj a inovace v regionu v technických a přírodovědných oblastech neformálního a zájmového vzdělávání. Téma systematické podpory nadání v této oblasti nebylo dosud důkladně prozkoumáno.

Klíčová slova: nadaný žák; talent; pozorování, vedoucí organizací neformálního vzdělávání, pracovníci neformálního vzdělávání a vedoucí podporujících a diagnostikujících organizací, dotazníkové šetření, hloubkový rozhovor.

Abstract

The paper comments on the state of gifted/talent support and care for the gifted/talented in non-formal education in the Pilsen region. The survey was aimed at talent/talent in technical and natural science fields in the age category of grammar school students (including lower levels of grammar school) and secondary schools for research, development and innovation. The research was focused on managers of organizations providing informal and extracurricular education, supporting organizations and organizations

dealing with giftedness diagnosis, free time pedagogues and other workers in informal and extracurricular education working with gifted youth.

The aim of the qualitative and quantitative survey was to map the current state of support for the gifted/talented with an interest in research, development and innovation in the region in the field of non-formal and interest-based education. The topic of systematic support of talent in this area has not yet been dealt with in detail.

Keywords: gifted student; talent; observation, heads of non-formal education organizations, non-formal education workers and heads of supporting and diagnostic institutions, questionnaire survey, in-depth interview.

Úvod

V Plzeňském kraji dlouhodobě chyběl ucelený soubor dat o práci pedagogických a nepedagogických pracovníků v podpoře nadání/talentu v neformálním a zájmovém vzdělávání. Stejně tak popis podmínek organizací zabývajících se nabídkou aktivit pro nadané/talentované žáky. Pro účely průzkumu byli považováni za "nadané/talentované žáky" (dále také „NŽ“) účastníci neformálního a zájmového vzdělávání ve věku 12–19 let, kteří projevují mimořádný zájem a nadání pro přírodovědný či technický obor. Předkládané výsledky expertízy by mohly sloužit jako podklad pro systémové uchopení podpory nadání a péče o nadané/talentované žáky Plzeňského kraje, stejně jako impulzy k navazujícímu zkoumání v této oblasti.¹

Cílem šetření bylo:

- Zmapovat současný stav, podmínky a průběh vzdělávání nadaných/talentovaných žáků ve věku 12–19 let.
- Formulovat hlavní problémy v současném systému podpory nadání.
- Předložit návrhy a doporučení ke změnám v systému podpory nadání v Plzeňském kraji.

V České republice je rozlišováno neformální a zájmové vzdělávání. Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Zájmové vzdělávání je právně ukotveno ve školském zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a je realizováno ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání. Je definováno jako vzdělávání

---

¹ Práce s nadaným žákem v České republice je legislativně řešena v rámci zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných.

poskytující účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti

a jednoznačně napomáhá naplňovat vzdělávací cíle stanovené školským zákonem.

Rozvojem potenciálu a nadání v souvislosti s neformálním a zájmovým vzděláváním se zabývá řada autorů. Například Martoch a Martochová Dudová (2011, s. 41–60), uvádějí osm předpokladů umožňujících rozvíjení potenciálu k uplatnění vlastního nadání.

Jednou z klíčových oblastí v podpoře NŽ je včasné odhalení jeho silných stránek a uvědomění si vlastního potenciálu. Právě prostřednictvím neformálního a zájmového vzdělávání může jedinec objevit a následně rozvíjet své silné stránky a věnovat se těm činnostem, které mu do života přinášejí spokojenost a radost ze života. Uspokojuje svou zvědavost a touhu po poznání tak rychle, jak si sám nastaví. Kromě zvědavosti disponuje často ještě bystrostí a všímavostí, vytrvalostí při překonávání překážek, nezávislým myšlením, kreativitou, odvahou riskovat, činit moudrá rozhodnutí a v neposlední řadě sociální inteligencí.

Všechny tyto způsobilosti, nebo chceme-li kompetence, mohou být velmi dobře rozvíjeny právě během zájmového a neformálního vzdělávání. Důležité ovšem je umět je citlivě naplňovat právě u nadaných a mimořádně nadaných žáků, a to i v období před ukončením školní docházky na základní škole a po nástupu na střední školu, kdy tito žáci bývají často z kolektivu třídy vyčleňováni a zároveň ve škole těžce hledají nové kamarády. To úzce souvisí s nastavením systému podpory nadaných žáků v organizaci, se vzděláváním pracovníků těchto organizací v oblasti práce se specifiky a odlišnostmi chování nadaných jedinců, zapojením odborníků z praxe a úzkou spoluprací s dalšími organizacemi.

Vzhledem k tomu, že podpora NŽ středních škol v rámci neformálního a zájmového vzdělávání je vnímána zejména jako podpora sportovního nebo uměleckého vzdělávání, podpora rozvoje kognitivně nadaných žáků zde bývá často z různých důvodů opomíjena. Veřejnost úspěchy těchto žáků buď vůbec nezná, nebo jsou vnímány tak, že jsou dostatečně saturovány jejich zapojením do soutěží a olympiád. Tím také podpora obvykle končí. Abychom prověřili, jaká podpora je poskytována NŽ pracovníky organizací neformálního a zájmového vzdělávání, rozhodli jsme se doplnit šetření současného stavu podpory nadání/talentu v Plzeňském kraji o organizace diagnostikující nadání/talent a také organizace podporující školy a školská zařízení jako je Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR) a Krajské centrum vzdělávání (dále také „KCV“), Pedagogicko-psychologická poradna Plzeňského kraje (dále také „PPP“), Mezinárodní nevládní organizaci Mensa, Akademii nadání (dále také „ANA“) a další.

2. Metodika výzkumu

Výzkum probíhal pomocí online dotazníkového šetření. Dotazníky (viz. Příloha 1 a Příloha 2) byly připraveny pro vedoucí pracovníky, lektory a další pracovníky v neformálním a zájmovém vzdělávání. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s. oslovila vedoucí pracovníky vybraných subjektů realizujících neformální a zájmové vzdělávání v regionu s žádostí o vyplnění dotazníku v dubnu 2021. Celkem se vyjádřilo 15 vedoucích pracovníků a 19 pracovníků (pedagogů volného času a dalších pracovníků v neformálním vzdělávání) v kraji. Získaná data byla zpracována dle četnosti odpovědí.

Dále byly vedeny hloubkové rozhovory s vedoucími pedagogickými pracovníky organizací nabízejících neformální a zájmové vzdělávání pro nadané žáky ve věku 12–19 let, organizací podporujících nadané/talentované pro VaVal a provozující diagnostiku nadaných a mimořádně nadaných žáků v regionu. Otázky pro hloubkové rozhovory byly předem definovány. Jeden ze členů výzkumného týmu se vždy ujal role moderátora diskuse, která byla zaznamenávána písemně. Při designování otázek a postupů bylo pracováno s řadou doporučení, např. publikace Hříbkové (2009), Miovského (2006) a Morgana (1996, 2001). Přepisy rozhovorů byly analyzovány formou kódování, prezentovány jsou popisnou statistikou.

Výzkum byl zaměřen na podmínky práce se žáky s nadáním/talentem z hlediska pedagogického vedení/zajištění, na technické podmínky práce s žáky s nadáním/talentem (prostory a vybavení) a na organizační a právní aspekty práce s žáky s nadáním/talentem.

V rámci šetření a hloubkových rozhovorů, které probíhaly od září do listopadu 2021, byly osloveny organizace věnující se podpoře NŽ se zaměřením na VaVal v Plzeňském kraji. Do hloubkových rozhovorů se zapojilo 14 organizací zajišťujících neformální a zájmové vzdělávání, 2 podporující organizace a 3 organizace zabývající se diagnostikou nadaných žáků v regionu (viz Tabulka č. 1).

Tabulka č. 1: Přehled organizací zapojených do šetření o podpoře nadání

Organizace nabízející neformální vzdělávání (rozděleno podle cílové skupiny do různých věkových kategorií)	
žáci ZŠ	SVČ, TSC, Nvias, Hvězdárna a Planetárium Plzeň
žáci SŠ	SVČ, TSC, Nvias, SITPORT, Hvězdárna Rokycany, ZČM
smíšené skupiny	SSŠ, Hvězdárna Rokycany, ANA
Podporující organizace	
	KCV, NPI ČR
Diagnostikující organizace	
	PPP, ANA, MENSA

Vysvětlivky: SVC – Středisko volného času, TSC – Techmania Science Centrum, ZČM – Západočeské muzeum, SSŠ – Středisko služeb školám, ANA – Akademie nadání, KCV – Krajské centrum vzdělávání, NPI ČR – Národní pedagogický institut České republiky, PPP – Pedagogicko-psychologická poradna, nvias – název organizace.

3. Výsledky dotazníkového šetření

V rámci dotazníkového šetření byly osloveny různé subjekty poskytující neformální a zájmové vzdělávání v Plzeňském kraji. Jednalo se o fakulty Západočeské univerzity v Plzni, školská zařízení z různých částí regionu (např. z Tachovska, okresů Plzeň-jih, Plzeň-sever, Plzeň-město či z Domažlic), obecně prospěšnou společnost, spolek a jiné organizace (např. SIT města Plzně). Respondenti odpovídali celkem na 21 otázek zaměřených na oblasti „Strategie organizace v podpoře nadání“, „Práce lektora/mentora v kroužku, klubu apod.“, „Spolupráce v rámci organizace a externí spolupráce“, „Ekonomické podmínky a vzdělávání pracovníků“, „Problémy pracovníků při práci s nadanými žáky“.

3.1. Strategie organizace v podpoře nadání

V oblasti otázek týkajících se existence strategie podpory nadání v organizacích uvedla **polovina respondentů, že koncepci zaměřenou na práci s nadanými žáky má a zároveň zná základní koncepční dokumenty. Další třetina** respondentů z řad vedení organizací **má také zpracovanou koncepci pro práci s nadanými žáky**, ale znalost základních dokumentů nedeklarovala. Ostatní o zpracování takovéto koncepce uvažují. Jen nepatrná část respondentů uvedla, že vůbec neví o existenci základních dokumentů pro práci s nadanými/talentovanými.

Plán rozvoje konkrétního NŽ většina respondentů nevyužívá. Necelá polovina organizací má **pracovníka pověřeného koordinací práce s nadanými/talentovanými žáky**. Výpovědi vedení organizací potvrzují také interní pracovníci těchto organizací. Jen malá část dotázaných pracovníků v neformálním a zájmovém vzdělávání uvedla, že využívá zpracované postupy či vzdělávací strategie pro práci s nadanými/talentovanými žáky. Většinou volí metody a formy práce s NŽ dle vlastního rozhodnutí. **Většina** oslovených vedoucích a pracovníků také uvedla, že při práci s nadanými/talentovanými žáky **nevyužívá specializované webové stránky** nabízející podporu pedagogům, lektorům, nadaným/talentovanými žákům, jejich rodičům.

3.2. Práce lektora/mentora v kroužku, klubu apod.

V části zaměřené na šetření práce lektora/mentora v kroužku, klubu apod. s nadanými/talentovanými žáky, uvedli shodně jak vedoucí organizací, tak lektoři, že v drtivé většině případů realizuje vzdělávání každý pedagog/lektor samostatně. V otázce, zda jsou začínající lektoři dostatečně připraveni na práci s nadanými/talentovanými žáky, uvedli vedoucí pracovníci, že začínající pedagogové/lektoři jsou dobře připraveni na práci s nadanými/talentovanými žáky jen výjimečně.

Vedení oslovených organizací ve většině případů plánují proškolení lektorů. Většina respondentů, pracovníků organizací/lektorů uvedla, že se v oblasti podpory nadaných/talentovaných žáků orientuje. Pouze třetina by přivítala systematickou pomoc. Necelá třetina respondentů se problematikou práce s nadanými/talentovanými dosud nezabývala vůbec.

Vedení organizací cítí potřebu proškolení v jiných oblastech, než uvádí pracovníci organizací/lektoři. Vedení organizací by nejčastěji doporučilo proškolení svých pracovníků v oblastech:

- didaktika daného oboru
- metodická setkávání ostatních organizací
- osobnostní rozvoj lektorů
- aktuální trendy v práci s nadanými/talentovanými

Lektoři by nejčastěji přivítali systematickou pomoc v oblasti:

- identifikace skrytého nadání/talentu
- příkladů inspirativní praxe
- vzdělávacích strategií
- pedagogické diagnostiky, práce s emocemi a odborného vzdělávání

V rámci pedagogického leadershipu lektorů se organizace soustředí hlavně na splnění výstupů vzdělávacího programu/cílů kroužků. **Inkluzivní vzdělávání je vnímáno jako nejvyšší priorita pouze u méně než poloviny respondentů. Také lektoři potvrzují, že největší prioritou pro ně je splnění cílů kroužku a teprve jako druhá nejvyšší inkluzivní vzdělávání.** Respondenti většinou uvedli, že **běžně identifikaci nadaných/talentovaných žáků nesledují** a jen výjimečně kontaktují rodiče, resp. zákonného zástupce, při zjištění výjimečného nadání/talentu, často spojeného s hlubokým zájmem o obor.

3.3. Spolupráce v rámci organizace a externí spolupráce

V oblasti **spolupráce v rámci organizace a externí spolupráce** bylo během dotazníkového šetření zjištěno, že se vedení organizací i lektoři zaměřují na **vytvoření podmínek pro individualizaci a personalizaci činností**, a to zejména **individuálním přístupem nad rámec standardní programové nabídky**.

Nejčastěji jsou **NŽ podporováni vedením organizací** prostřednictvím standardních nástrojů (**odborné zázemí, propojování formálního a neformálního vzdělávání se školními aktivitami a účast v soutěžích**). Za **pozitivní** lze považovat **vyšší podíl odborných mentorů a snahu vytvářet sítě obdobně zaměřených nadaných/talentů**. Polovina dotázaných zároveň **pomáhá při vyhledávání spolufinancování** projektů pro podporu NŽ. Podstatně méně respondentů nabízí žákům zprostředkování **stáží ve firmách** a účast v **mezinárodních soutěžích**. Minimum respondentů uvádí, že podporuje NŽ tvorbou **vlastních portfolií**. Jen **nepatrná část** respondentů uvedla, že **poskytují NŽ stipendia**.

Spolupráce se školami podle vedení organizací nejčastěji probíhá spíše **nárazově, formou soutěží a projektových dnů, dále pak formou přednášek, exkurzí a dnů otevřených dveří**. V **ojedinelých** případech probíhá spolupráce na workshopech, při **tvorbě a realizaci výukových programů**, vedení kroužků a **zapojení lektorů do kroužků** pořádaných na škole. Většina lektorů odpověděla, že spolupracují zejména se školami **v blízkosti své působnosti**. Často organizují **společné soutěže, prezentují nabídku aktivit žákům nebo připravují vzdělávací programy pro školy do výuky**.

Spolupráce s ostatními organizacemi neformálního a zájmového vzdělávání probíhá spíše **na úrovni vzájemné spolupráce mezi organizacemi stejného typu** (např. DDM a SVČ), jen výjimečně probíhá spolupráce organizace nabízející všeobecnější nabídku kroužků s organizací, která se specializuje pouze na určitý obor. Pokud tato spolupráce probíhá, je ve většině případů zaměřena na realizaci **jednorázových akcí**, např. soutěží, projektových dnů nebo workshopů. **Nejméně** jsou realizovány **exkurze a společné výukové programy**. Ke sdílení odborně vybavených prostor téměř nedochází.

Spolupráce s dalšími subjekty, jako např. se zaměstnavateli, VŠ či nadacemi, probíhá podle respondentů většinou formou pořádání soutěží a projektových dnů. To potvrdili i lektoři, kteří ve většině uvedli, že **spolupráce s VŠ příliš neprobíhá**. Probíhá-li, pak **formou konání soutěží a zajišťováním odborných tutorů**. Jen **ojedinele** dochází k propojení lektorů s VŠ zajišťováním **rozšiřujících a obohacujících stáží pro nadané/talentované žáky**.

Spolupráce s institucemi neformálního a zájmového vzdělávání podle vyjádření pracovníků **spíše neprobíhá**. Pokud ano, pak se pracovníci zapojují do **prezentací nabídky aktivit** své organizace. Malá část respondentů uvedla, že se snaží obohatit své kroužky o aktivity ve spolupráci s jinými organizacemi neformálního vzdělávání a zcela **výjimečně domlouvají společně soutěže**.

Podobně slabá je spolupráce s firmami. Respondenti, kteří uvedli, že je u nich navázána spolupráce s firmami, nejčastěji zmiňovali **spolupořádání mimoškolních aktivit, zajišťování odborných tutorů a pořádání soutěží či projektových dnů**. Jen **výjimečně** lektoři obohacují své kroužky **o stáže ve firmách**.

V oblasti zjišťování **překážek pracovníků při práci s nadanými/talentovanými žáky**, uvedli, že **největším problémem**, který organizace při práci s nadanými/talentovanými žáky pociťují, **je nedostatek externích a kvalifikovaných pracovníků a jejich časové vytížení**. **Dalším limitem je nedostatek finančních prostředků**. Za problém označili dotázaní také **absenci systematické identifikace a vyhledávání nadaných/talentovaných žáků** potřebné pro jejich další rozvoj a práci s nimi.

3.4. Ekonomické podmínky a vzdělávání pracovníků

Většina respondentů uvedla, že z **finančních zdrojů** využívá na podporu nadaných/talentovaných žáků nejčastěji dotaci **Plzeňského kraje a Města Plzně a další dotace vybraných měst v Plzeňském kraji a programů MŠMT**. Ve většině případů **nečerpají organizace** finanční podporu **od jiných subjektů** (zaměstnavatelé, neziskové organizace, nadace, výzkumné organizace). Výjimku tvoří finanční podpora vybraných subjektů z nadace RSJ, od průmyslových partnerů a spolku nvas.

3.5. Problémy pracovníků při práci s nadanými/talentovanými žáky

Lektoři a pedagogové volného času **problémy při práci s nadanými/talentovanými žáky většinou nevnímají** a pokud se **problémy při práci s nadanými/talentovanými vyskytnou**, pak se shodují s vedením organizací na **nedostatku externích pracovníků** a jejich časovém omezení, **nedostatku interních pracovníků, nedostatečném technickém vybavení** a **nedostatku volných prostor** pro zřízení dalších dílen/kroužků, což úzce souvisí s **finančními problémy** a velkou **administrativní zátěží**. Jako poslední lektoři uvádí i **absenci systematické podpory práce s nadanými/talentovanými žáky**.

4. Výsledky z hloubkových rozhovorů

Vedoucí pracovníci 14 organizací neformálního a zájmového vzdělávání, 2 podporujících organizací a 3 organizací zabývajících se diagnostikou nadaných/talentovaných žáků (viz Tabulka č. 1) v rámci hloubkových rozhovorů odpovídaly na otázky: „Co by Vám pomohlo?“, „V čem jste dobří?“, „V čem spatřujete rezervy?“.

Na otázku „**Co by vám pomohlo?**“ uvedly všechny organizace, že by jim pomohlo v práci s NŽ zkvalitnit marketing, resp. zajistit větší informovanost o problematice nadání/talentu veřejnosti. Za důležité považují prezentovat podporu nadání/talentu jako významnou prioritu vzdělávacího systému v Plzeňském kraji, ale i v ČR. Podpořit větší chuť ke spolupráci všech subjektů v kraji a zlepšení systému diagnostiky a vyhledávání nadaných/talentovaných na ZŠ a SŠ. Zároveň se shodli i na dalších tématech jako je udržitelné financování aktivit pro nadané/talentované a přemýšlivé žáky a stabilní personální podpora aktivit pro nadané/talentované žáky a aktivit zaměřených na diagnostiku a vzdělávání pracovníků v oslovených organizacích včetně podpory MŠMT a NPI ČR v rámci stabilní Krajské sítě podpory nadání (KSPN). **Diagnostikující organizace** navíc odpověděly, že by uvítaly **větší míru spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, lékaři** (psychiatry, foniatry...) a rozšíření problematiky nadaných/talentovaných mezi lékaře. Taktéž by uvítaly pomoc ze strany **studentů Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni – možnost realizace praxí při práci s nadanými/talentovanými žáky**, i žáky s dvojí výjimečností (nejlépe na delší čas např. na jeden semestr).

Na otázku „**V čem jste dobří?**“ uvedly organizace podle svého zaměření odlišné odpovědi. Organizace neformálního a zájmového vzdělávání nejčastěji uvádí, že jejich silnou stránkou je **individuální práce s nadanými/talentovanými žáky** v rámci aktivit pro nadané/talentované žáky i nad rámec kroužků. Dále spolupráce s odborníky, pořádání soutěží všech kategorií, snaha o spolupráci se školami při tvorbě nových školních vzdělávacích programů a co největší zapojování do aktivit odborníků z praxe. Jen ojediněle se věnují propojování skupin nadaných/talentovaných žáků, rodičů a výjimečně pořádají odborné setkávání amatérů a profesionálů.

Podporující organizace se cítí být dostatečně zkušené v práci s **kompetenčním modelem žáka**, identifikaci silných stránek, zájmů..., vzdělávání kariérových poradců, **přináší téma nadání/talentu mezi pedagogy**. Snaží se síťovat profesionály i laiky v oblasti podpory nadání. Podporují **profesní rozvoj pedagogů pracujících s nadanými** a poskytují **zpětnou vazbu MŠMT** o situaci ve školách a školských zařízeních v oblasti podpory nadání/talentu a o potřebách pedagogických pracovníků i samotných nadaných/talentovaných a prosazují nadání/talent jako stabilní téma metodických kabinetů učitelů organizovaných na krajské i oblastní úrovni.

Na otázku „**V čem spatřujete rezervy?**“ se všechny dotázané organizace shodly, že největší rezervu vidí ve včasné diagnostice nadání/talentu a práci se zákonnými zástupci. Dále cítí jako problém absenci strategie podpory nadání/talentu pro školy a školská zařízení v Plzeňském kraji. Prostor ke zlepšení vnímají také ve zkvalitnění marketingu a zvýšení informovanosti směrem do společnosti a k rodičům o specifikacích práce s nadanými/talentovanými žáky a důležitosti jejich podpory, provázanost s ostatními subjekty zejména pak spolupráci krajských a městských zařízení včetně ZČU a rozšiřování podporovatelů nadání/talentu v kraji. Dále uvedly, že slabým místem je také implementace tvorby a využití portfolií ve školách, propojení neformálního a formálního vzdělávání. Neméně důležitou rezervu spatřují zejména v revizi testovacích nástrojů sjednocení metriky a zájmu škol o využívání testovacích nástrojů pro diagnostiku již na škole.

5. Diskuse

K výsledkům šetření proběhla závěrečná diskuse se zástupci aktérů podpory nadání/talentu v Plzeňském kraji. Účastníci měli možnost s řešitelským týmem konfrontovat prezentované výsledky expertízy s vlastními zkušenostmi, sdílet svoje názory se všemi účastníky, argumentačně obohatit formulované závěry a z toho vyplývající doporučení.

Neformální a zájmové organizace si jsou vědomy **důležitosti podpory NŽ** a souběžně kriticky vnímají **nesystematičnost** v práci s NŽ v plzeňském regionu. Všichni diskutující se shodli na **potřebě nastavit vedení portfolií**, které by umožňovalo organizacím neformálního, zájmového, ale i formálního vzdělávání rychleji a snadněji objevovat nadání/talent. Jako problematičtější vnímají přístup k zavedení **systému diagnostikování žáků z obavy zejména rodičů, ale i samotných žáků ze zbytečné stigmatizace**. Dnes psychologové sledují nejen to, v čem konkrétní jedinec vyniká, ale i to, zda ho aktivity, jichž se účastní, baví.

Zároveň se všechny organizace shodly na potřebě **více informovat veřejnost** o důležitosti problematiky podpory NŽ. Upozornit na to, že nadání/talent je výzva nejen pro daného jedince, ale také pro všechny kolem. Že ve výsledku jde o přínos pro celou společnost. Vyzdvihnout roli neformálního a zájmového vzdělávání v rozvoji vzdělávání NŽ a podtrhnout, že má silný **potenciál pomoci objevit nadání/talent**. Zároveň si organizace uvědomují, jak důležitou roli hrají při nastavování a **upevňování sociálních vztahů**. **Vytvářejí prostor nacházet kamarády a přátele**, kteří mají podobné zájmy a schopnosti. Důležitá je rovněž **spolupráce s odborníky a nabídka aktivit zaměřených na výzkumnou, vývojovou a inovativní činnost s přesahem do rozvoje podnikatelských kompetencí**.

Martochová Dudová a Martoch (2011, s. 39) v Metodice práce s mimořádně nadanými dětmi pro pracovníky organizací zájmového vzdělávání a NNO upozorňuje, že nadaní a mimořádně nadaní jedinci svou odlišnost od vrstevníků často velmi silně vnímají, což je nejobtížnější právě v období dospívání. Mají pocit, že se k nim vrstevníci kvůli jejich nadání chovají jinak, a vnímají proto své nadání spíše jako sociální handicap. Hlavní přínos zpětné vazby spočívá v „nezávislém“ pohledu na daného mladistvého, který tak získá jedinečnou možnost dozvědět se, jak jej vnímá jeho okolí. Právě okolí totiž vidí dominantní silné stránky i nedostatky. Vlastní představa o realitě bývá v tomto věku často zkreslená, což je samozřejmě zcela pochopitelné a vyplývá to z nedostatečných zkušeností a povědomí o „fungování světa“, stejně jako o (ne)vyzrálosti ega. Mladiství totiž mívají tendence se buď podceňovat, nebo naopak přeceňovat daleko více než dospělí. Zpětná vazba jim tak může „otevřít oči“ a nasměrovat je tím správným směrem“.

Mudrák (2015, s. 67–71) upozorňuje na velkou orientaci na výkon, jak ze strany rodiny (ale i rivalitu mezi sourozenci), tlak ze strany školy, což může rozvoj potenciálu ve vazbě na častý perfekcionalismus nadaných výrazně brzdit. Nadaní často nedostávají adekvátní nebo žádnou zpětnou vazbu.

Závěr

Z provedeného šetření vyplývá, že v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání disponuje Plzeňský kraj řadou subjektů zabývajících se přímo nebo nepřímo podporou nadání/talentu. Všechny oslovené organizace poskytující **neformální a zájmové vzdělávání** a organizace nabízející podporu a diagnostiku nadání, identifikovaly pro zlepšení podpory nadaných žáků jako klíčové **zkvalitnění informovanosti veřejnosti a marketingu o aktivitách pořádaných v rámci kraje pro nadané**, talentované a přemýšlivé žáky bez ohledu na věk. Nezbytné je také zlepšení **prezentace tématu nadání/talentu jako významné priority vzdělávacího systému kraje a ČR**.

Prioritou by dále mělo být **zavedení systému identifikace a vyhledávání nadaných/talentovaných žáků v Plzeňském kraji**.

Vytvoření nabídky vzdělávání pro pracovníky neformálního a zájmového vzdělávání a odborníky z praxe zaměřenou na specifika práce s nadanými/talentovanými žáky.

Pro zlepšení podpory nadaných/talentovaných žáků v regionu je dále zapotřebí větší spolupráce všech subjektů neformálního a zájmového vzdělávání (např. sdílení prostor, lektorů, praxe), spolupráce s diagnostikujícími organizacemi, podporujícími organizacemi i se školami (ZŠ a SŠ).

Zlepšení nabídky aktivit zacílených na systematickou **výzkumnou a vývojovou činnost** jednotlivých subjektů v regionu podporujících vzdělávání nadaných/talentovaných. Nadaní/talentovaní s mimořádným zájmem o výzkumnou a vývojovou činnost mají jen **velmi omezenou možnost získat** na své projektové záměry **stipendia**.

Nezbytná je dále větší spolupráce s rodiči včetně zlepšení informovanosti o specificích práce s NŽ. Neméně důležité je i **financování** spojené s celokrajským **marketingem**, zajištění **plošného testování a dostatečné personální** zabezpečení profesně a odborně způsobilých pracovníků/lektorů zapojených do rozvoje společných aktivit subjektů na podporu identifikace a práce s nadanými/talentovanými žáky.

Z výše uvedených dílčích závěrů vyplývá, že podpora nadaných/talentovaných a mimořádně nadaných žáků s potenciálem pro VaVal probíhá v Plzeňském kraji nesystematicky.

Doporučení

Ze závěrů provedeného šetření vyplynula doporučení:

- Vytvořit strategii podpory nadání/talentu v Plzeňském kraji na školách a v neformálním a zájmovém vzdělávání.
- Podpořit plošné testování na školách Plzeňského kraje, zajistit dostatek diagnostických nástrojů, personálně posílit školská poradenská pracoviště (zejména PPP) v oblasti diagnostiky a práce s NŽ, jejich rodiči a učiteli.
- Prezentovat nadání/talent jako významnou prioritu rozvoje inovativního prostředí kraje.
- Nastavit úzkou a soustavnou spolupráci formálního a neformálního vzdělávání (podpořit např. portfolii žáků, stážemi, praxemi, sdílením odborně vybavených prostor, poskytováním stipendii pro nadané/talentované s mimořádným zájmem o VaVal. Dále nabízet např. rozšiřující programy včetně oblasti ekonomických podnikatelských pravidel, marketingových dovedností a podpory zaměřené na témata spojená s VaVal).
- Zavést soustavné celoživotní vzdělávání učitelů a pracovníků v neformálním a zájmovém vzdělávání v práci s nadanými/talentovanými žáky včetně pregraduálního vzdělávání. Zajistit dostatek prostředků pro trvalé zapojení expertů jako mentorů pro nadané/talentované žáky, nejen z dotačních programů.
- Vytvářet prostor pro setkávání nadaných/talentovaných žáků v daném oboru i mezioborově i prostor pro setkávání nadaných/talentovaných žáků a jejich rodičů. Posílit zájem o práci s nadanými/talentovanými žáky z řad studentů – personální podpora v neformálním a zájmovém vzdělávání i v diagnostice nadaných/talentovaných žáků.

Poděkování

Tato studie byla zadána v rámci projektu Smart akcelérátoru Plzeňského kraje II financovaného z OP VVV reg. Č. CZ 02.2.69/0.0/0.0/18_055/0016623 a jejím cílem bylo zmapovat současný stav všestranné podpory nadaných/talentovaných se zájmem o výzkum, vývoj a inovace v regionu.

Použité zdroje

Dudová Martochová, M. & Martoch, M. (2011). *Metodika pro práci s mimořádně nadanými dětmi pro pracovníky organizací zájmového vzdělávání a NNO*. LYRIX centrum, s.r.o. https://talentovani.cz/system-podpory-nadani/metodicke-materialy?filter_group_id=&search=metodika+pro+pr%C3%A1ci&type_id=1.

Hříbková, L. (1996). *Nadání a nadaní*. Grada.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Neformální vzdělávání*. <https://msmt.gov.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Zájmové vzdělávání*. <https://msmt.gov.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>.

Morgan, D. L. (1996). *Focus Groups*. Annual Reviews Inc. Rev. Sociol. Portland Univerzita.

Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada.

Mudrák, J. (2015). *Nadané děti a jejich rozvoj*. Grada.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 1. 2021 (2024). <https://www.edu.cz/dokumenty/skolska-legislativa/>.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném od 1. 1. 2024 (2024). <https://www.edu.cz/dokumenty/skolska-legislativa/>.

***

¹Eva Rojíková působí jako manažerka pilotního projektu Smart akcelérátoru Plzeňského kraje III Budování komunity talentů pro výzkum, vývoj a inovace a zároveň je konzultantkou projektů týkající se oblasti lidských zdrojů v Regionální rozvojové agentuře Plzeňského kraje, o.p.s. Problematice oblasti Vzdělávání pro 21. století a podpora talentů se věnovala i v předchozích obdobích realizace projektu Smart akcelérátor Plzeňského kraje. Od roku 2013 se spolupracovala na projektech zaměřených na rozvoj kompetencí žáků ZŠ a SŠ v přírodovědných a technických oborech se ZČU např. Systematická podpora popularizace výzkumu a vývoje ZČU a Popularizace vědy a badatelsky orientované výuky, webovém portále Bav se vědou. V předchozích letech pracovala na ústavu Fyziologie na LF UK a téměř 18 let působila jako pedagog přírodovědných a odborných předmětů na střední škole, zde byla autorkou řady vzdělávacích materiálů pro žáky SŠ a realizovala školní projekty rozvíjející kompetence žáků v oblastech chemie s využitím IT s přesahem do environmentální oblasti. V přípravě projektů zaměřených na oblast vzdělávání pokračovala v pozici hlavního projektového manažera na Krajském úřadu Plzeňského kraje a projektové záměry vzdělávací infrastruktury připravuje na Regionální agentuře Plzeňského kraje, o.p.s. dosud. Jejím původním oborem je Kvasná chemie a bioinženýrství a volné chvíle věnuje výtvarnému umění, zejména sochařství.

²Zdeňka Chocholoušková působí jako Garantka podpory nadání v Národním pedagogickém institutu ČR a v letech 2019–2022 i jako Krajská koordinátorka podpory nadání Národního pedagogického institutu ČR v Plzeňském kraji. Věnuje se zejména práci se školami a pedagogickými pracovníky v systému podpory nadání a propojení s aktéry v kraji, České republice i na mezinárodní úrovni. Dlouhodobě se zabývá vzděláváním učitelů jak v pregraduální přípravě, tak v celoživotním vzdělávání. Zaměřuje se na botaniku, didaktiku biologie, terénní výuku a využívání aktivizačních metod ve výuce. Aktivně vědecky pracuje (více než 100 odborných a popularizačních publikací, učebnice, metodické materiály).

³Ladislava Šlajchová pracuje na Západočeské univerzitě v Plzni, kde na katedře pedagogiky vyučuje především obecnou didaktiku a pedagogiku. Současně vykonává pozici školní inspektorky na České školní inspekci. Je autorkou odborných článků na téma řízení školy, strategické a akční plánování, evaluace a recenzentkou odborných publikací, např. Začínající učitel. Působí jako členka řešitelských týmů systémových projektů, odborných organizací jako České asociace pedagogického výzkumu a České pedagogické společnosti. Dlouhodobě se věnuje kariéře a profesnímu rozvoji učitelů a ředitelů škol.

⁴Miroslava Bílá působí jako vedoucí Střediska výchovné péče v Dobřichovicích. Současně pracuje jako rodinná a párová terapeutka. Dlouhodobě se věnuje podpoře rodin v náročných situacích, znevýhodněných dětí, spolupracuje se školami. Byla členkou expertní skupiny, která připravovala standardy péče o děti s psychickým onemocněním v rámci reformy pedopsychiatrické péče.

Příloha 1**Nadaný žák – dotazník pro vedení organizace zajišťující neformální vzdělávání**

Vážené respondentky, vážení respondenti,
dovolujeme si Vás požádat o spolupráci při zjišťování stavu a potřeb podpory všestranné práce s žáky nadanými pro výzkumnou činnost v Plzeňském kraji. Tento průzkum probíhá v rámci projektu Smart Akcelerátor – podpora výzkumu, vývoje a inovací v Plzeňském kraji, který realizuje Plzeňský kraj ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Plzeňského kraje. Výsledky průzkumu budou využity jako podklad pro návrh podpory škol a center neformálního vzdělávání při práci s nadanými žáky.

Prosíme, věnujte čas vyplnění následujícího dotazníku zde. S výsledky šetření budete seznámeni.

Děkujeme!

Za výzkumný tým Ing. Eva Rojíková, Ing. Pavel Beneš, Lucie Ženíšková

*Povinné pole

E-mailová adresa *

Váš e-mail:

Pro účely tohoto průzkumu považujeme za "nadané žáky" účastníky neformálního vzdělávání ve věku 12–19 let, kteří projevují mimořádný zájem a nadání pro přírodovědný, technický a humanitní obor (netýká se sportovního a uměleckého nadání).

Anamnéza organizace

*Povinné pole

Druh organizace: * (výběr jedné odpovědi)

Školské zařízení

Spolek

Obecně prospěšná společnost

Fakulta ZČU

Jiné (např. SITmP)

Celkový současný počet nadaných žáků viz definice výše: * (výběr jedné odpovědi)

1 – 9

10 – 19

20 – 29

30 – 50

více než 50

nevíme

Strategie organizace v podpoře nadání

*Povinné pole

Organizace má zpracovanou koncepci práce s nadanými žáky?

ano

plánujeme její vypracování

ne

Objevuje se téma podpory nadání v koncepci organizace? *

ano

plánujeme zpracovat

ne

Znáte základní koncepční dokumenty zabývající se nadanými žáky (např. Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020, např. S2030+, DZ ČR 2019-23, Krajský akční plán, př. Místní akční plán)? (výběr jedné odpovědi)

znám obsah většiny z nich

vím, že existují

některé znám, jiné neznám

většinu neznám

Objevuje se téma podpory nadání ve vašem vzdělávacím programu? *

ano

ne

nejsem si jist

Máte zpracovaný plán rozvoje nadaných žáků? *

ano

ne

nejsem si jist

Má organizace pracovníka pověřeného koordinací práce s nadanými žáky? *

ano

ne

tuto pozici plánujeme

Využíváte webové stránky zabývající se primárně podporou nadaných žáků? (napište jejich názvy, případně uveďte NE) * (text)

Vzdělávání nadaných žáků v organizaci: * (výběr jedné odpovědi)
realizuje zejména každý učitel/lektor samostatně
je koordinováno v rámci pedagogických rad / předmětových komisí / pořadatelem zájmové
aktivity (např. na ZČU)
je řízeno koordinátorem vzdělávání nadaných žáků, pokud je v organizaci zřízen
je řízeno ve spolupráci s PPP
je řízeno přímo vedením organizace
je řízeno přímo vedením součástí

Jak hodnotím pedagogickou připravenost pedagogů volného času/lektorů organizace na
práci s nadanými žáky (NŽ): (vyžaduje na každý řádek jednu odpověď)
rozhodně ano   spíše ano   spíše ne   rozhodně ne
Začínající pedagogové/lektori jsou kvalitně připraveni na práci s NŽ.
Většina pedagogů/lektorů je odborně připravena na práci s NŽ.
Pedagogická diagnostika je přirozenou součástí práce pedagogů volného času/ lektorů.
Organizace plánuje proškolení většiny pedagogů/lektorů v práci s NŽ.
Organizace plánuje i jiné formy rozvoje pedagogů/lektorů (stáže v jiné škole, síťování...)
Začínající pedagogové/lektori jsou kvalitně připraveni na práci s NŽ.
Většina pedagogů/lektorů organizace je odborně připravena na práci s NŽ.
Pedagogická diagnostika je přirozenou součástí práce pedagogů/lektorů.
Organizace plánuje proškolení většiny pedagogů/lektorů v práci s NŽ.
Organizace plánuje i jiné formy rozvoje pedagogů/lektorů (stáže v jiné organizaci,
síťování...).

Při vzdělávání svých pracovníků v oblasti práce s žáky s nadáním vnímáte potřebu se zaměřit
na: * (výběr jedné odpovědi)
vzdělávání v oblasti práce s emocemi,
odborné dovednosti ve spolupráci s odborníky firem
zapojení lektorů z firem jako tutorů do práce s nadanými žáky
jiné oblasti/které .....

Pedagogický leadership, diagnostika nadaných

*Povinné pole

V rámci pedagogického leadershipu pedagogy/lektory v organizaci převážně orientují na:
(prioritizujte 1-4) * (každé možnosti právě jedno číslo)

nejvyšší priorita

1	2	3	4
---	---	---	---

splnění výstupů vzdělávacího programu/ cílů zájmového kroužku/klubu apod. pro všechny žáky

inkluzivní vzdělávání (myšleno vzděláváním všech individualit, které tvoří klub, kroužek...)

adekvátním vzdělávacím výsledku většiny žáků identifikaci nadaných žáků a jejich rozvoj

Jak vytváříte podmínky pro individualizaci a personalizaci vzdělávání? (popište, je-li relevantní) (text)

Organizační, právní a ekonomické podmínky

*Povinné pole

Je pro vás práce s nadanými žáky důležitá? * (vyberte ze škály 1-5)

nejvíce důležitá nejméně důležitá

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Jakým způsobem zajišťujete podporu nadaných žáků v organizaci? * (možný výběr více odpovědí)

účast v městských, krajských, celostátních soutěžích (např. vyhl. MŠMT)

účast v mezinárodních soutěžích

možnost stáží ve firmách nebo VŠ

podpora odborných mentorů

individualizace a personalizace výuky

možnost vytváření zájmových programů pro vrstevníky

tvorba vlastních portfolií NŽ

vytváříme sítě podobně zaměřených nadaných žáků

nabízíme odborné zázemí (vybavení)

vyhledávání spolufinancování projektů

poskytujeme stipendia

Čerpala v posledních 5 letech organizace projektové finanční prostředky na podporu nadaných žáků? (uvedte ano/ne, případně název projektu, typ podpory, finanční výše, je-li relevantní) * (text)

Pro nadané žáky získáváme finanční podporu jiných externích subjektů (zaměstnavatelé, neziskové organizace, výzkumné instituce) (uvedte ano/ne, případně uveďte názvy projektů, typ podpory a finanční výše): * (text)

Jaké problémy vnímáte při práci s nadanými žáky? (zaškrtněte a upřesněte) * (možný výběr více odpovědí)

Personální .....

Odborné znalosti.....

Prostorové .....

Technické vybavení .....

Jiné materiální vybavení .....

Organizační .....

Finanční .....

Jiné .....

Spolupráce s dalšími institucemi

*Povinné pole

Se kterými školami spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolečně) * (text) V případě většího počtu škol vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci max. 5 ZŠ a 5 SŠ.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce se školami (je-li relevantní)? * (text)

Se kterými organizacemi neformálního vzdělávání spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolečně) * (text) V případě většího počtu organizací vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci nejvíce 10 organizací.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce s dalšími organizacemi poskytujícími neformální vzdělávání (je-li relevantní)? * (text)

Se kterými dalšími subjekty (zaměstnavatelé, vysoké školy...) spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolečně) * (text) V případě většího počtu organizací vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci nejvíce 10 organizací.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce s ostatními subjekty (zaměstnavatelé, vysoké školy...) (je-li relevantní)? * (text)

Děkujeme Vám za poskytnuté informace a za Váš čas.

Příloha 2**Nadaný žák – dotazník pro vedení organizace zajišťující neformální vzdělávání**

Vážené respondentky, vážení respondenti,

dovolujeme si Vás požádat o spolupráci při zjišťování stavu a potřeb podpory všestranné práce s žáky nadanými pro výzkumnou činnost v Plzeňském kraji. Tento průzkum probíhá v rámci projektu Smart Akcelerátor – podpora výzkumu, vývoje a inovací v Plzeňském kraji, který realizuje Plzeňský kraj ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Plzeňského kraje. Výsledky průzkumu budou využity jako podklad pro návrh podpory škol a center neformálního vzdělávání při práci s nadanými žáky.

Prosíme, věnujte čas vyplnění následujícího dotazníku zde. S výsledky šetření budete seznámeni.

Děkujeme!

Za výzkumný tým Ing. Eva Rojíková, Ing. Pavel Beneš, Lucie Ženíšková

*Povinné pole

E-mailová adresa *

Váš e-mail:

Pro účely tohoto průzkumu považujeme za "nadané žáky" účastníky neformálního vzdělávání ve věku 12–19 let, kteří projevují mimořádný zájem a nadání pro přírodovědný, technický a humanitní obor (netýká se sportovního a uměleckého nadání).

Anamnéza organizace

*Povinné pole

Druh organizace: * (výběr jedné odpovědi)

Školské zařízení

Spolek

Obecně prospěšná společnost

Fakulta ZČU

Jiné (např. SITmP)

Celkový současný počet nadaných žáků viz definice výše: * (výběr jedné odpovědi)

1 – 9

10 – 19

20 – 29

30 – 50

více než 50

nevíme

Strategie organizace v podpoře nadání

*Povinné pole

Organizace má zpracovanou koncepci práce s nadanými žáky?

ano

plánujeme její vypracování

ne

Objevuje se téma podpory nadání v koncepci organizace? *

ano

plánujeme zpracovat

ne

Znáte základní koncepční dokumenty zabývající se nadanými žáky (např. Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020, např. S2030+, DZ ČR 2019-23, Krajský akční plán, př. Místní akční plán)? (výběr jedné odpovědi)

znám obsah většiny z nich

vím, že existují

některé znám, jiné neznám

většinu neznám

Objevuje se téma podpory nadání ve vašem vzdělávacím programu? *

ano

ne

nejsem si jist

Máte zpracovaný plán rozvoje nadaných žáků? *

ano

ne

nejsem si jist

Má organizace pracovníka pověřeného koordinací práce s nadanými žáky? *

ano

ne

tuto pozici plánujeme

Využíváte webové stránky zabývající se primárně podporou nadaných žáků? (napište jejich názvy, případně uveďte NE) * (text)

Vzdělávání nadaných žáků v organizaci: * (výběr jedné odpovědi)

realizuje zejména každý učitel/lektor samostatně

je koordinováno v rámci pedagogických rad / předmětových komisí / pořadatelem zájmové aktivity (např. na ZČU)

je řízeno koordinátorem vzdělávání nadaných žáků, pokud je v organizaci zřízen

je řízeno ve spolupráci s PPP

je řízeno přímo vedením organizace

je řízeno přímo vedením součástí

Jak hodnotím pedagogickou připravenost pedagogů volného času/lektorů organizace na práci s nadanými žáky (NŽ): (vyžaduje na každý řádek jednu odpověď)

rozhodně ano   spíše ano   spíše ne   rozhodně ne

Začínající pedagogové/lektori jsou kvalitně připraveni na práci s NŽ.

Většina pedagogů/lektorů je odborně připravena na práci s NŽ.

Pedagogická diagnostika je přirozenou součástí práce pedagogů volného času/ lektorů.

Organizace plánuje proškolení většiny pedagogů/lektorů v práci s NŽ.

Organizace plánuje i jiné formy rozvoje pedagogů/lektorů (stáže v jiné škole, síťování...).

Začínající pedagogové/lektori jsou kvalitně připraveni na práci s NŽ.

Většina pedagogů/lektorů organizace je odborně připravena na práci s NŽ.

Pedagogická diagnostika je přirozenou součástí práce pedagogů/lektorů.

Organizace plánuje proškolení většiny pedagogů/lektorů v práci s NŽ.

Organizace plánuje i jiné formy rozvoje pedagogů/lektorů (stáže v jiné organizaci, síťování...).

Při vzdělávání svých pracovníků v oblasti práce s žáky s nadáním vnímáte potřebu se zaměřit na: * (výběr jedné odpovědi)

vzdělávání v oblasti práce s emocemi,

odborné dovednosti ve spolupráci s odborníky firem

zapojení lektorů z firem jako tutorů do práce s nadanými žáky

jiné oblasti/které .....

Pedagogický leadership, diagnostika nadaných

*Povinné pole

V rámci pedagogického leadershipu pedagogy/lektory v organizaci převážně orientují na:
(prioritizujte 1-4) * (každé možnosti právě jedno číslo)

nejvyšší priorita

1	2	3	4
splnění výstupů vzdělávacího programu/ cílů zájmového kroužku/klubu apod. pro všechny žáky			

inkluzivní vzdělávání (myšleno vzděláváním všech individualit, které tvoří klub, kroužek...)

adekvátním vzdělávacím výsledku většiny žáků identifikaci nadaných žáků a jejich rozvoj

Jak vytváříte podmínky pro individualizaci a personalizaci vzdělávání? (popište, je-li relevantní) (text)

Organizační, právní a ekonomické podmínky

*Povinné pole

Je pro vás práce s nadanými žáky důležitá? * (vyberte ze škály 1-5)

nejvíce důležitá				nejméně důležitá
1	2	3	4	5

Jakým způsobem zajišťujete podporu nadaných žáků v organizaci? * (možný výběr více odpovědí)

účast v městských, krajských, celostátních soutěžích (např. vyhl. MŠMT)

účast v mezinárodních soutěžích

možnost stáží ve firmách nebo VŠ

podpora odborných mentorů

individualizace a personalizace výuky

možnost vytváření zájmových programů pro vrstevníky

tvorba vlastních portfolií NŽ

vytváříme sítě podobně zaměřených nadaných žáků

nabízíme odborné zázemí (vybavení)

vyhledávání spolufinancování projektů

poskytujeme stipendia

Čerpala v posledních 5 letech organizace projektové finanční prostředky na podporu nadaných žáků? (uvedte ano/ne, případně název projektu, typ podpory, finanční výše, je-li relevantní) * (text)

Pro nadané žáky získáváme finanční podporu jiných externích subjektů (zaměstnavatelé, neziskové organizace, výzkumné instituce) (uvedte ano/ne, případně uvedte názvy projektů, typ podpory a finanční výše): * (text)

Jaké problémy vnímáte při práci s nadanými žáky? (zaškrtněte a upřesněte) * (možný výběr více odpovědí)

Personální .....

Odborné znalosti.....

Prostorové .....

Technické vybavení .....

Jiné materiální vybavení .....

Organizační .....

Finanční .....

Jiné .....

Spolupráce s dalšími institucemi

*Povinné pole

Se kterými školami spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolupracujeme) * (text) V případě většího počtu škol vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci max. 5 ZŠ a 5 SŠ.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce se školami (je-li relevantní)? * (text)

Se kterými organizacemi neformálního vzdělávání spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolupracujeme) * (text) V případě většího počtu organizací vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci nejvíce 10 organizací.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce s dalšími organizacemi poskytujícími neformální vzdělávání (je-li relevantní)? * (text)

Se kterými dalšími subjekty (zaměstnavatelé, vysoké školy...) spolupracujete? (Napište jejich názvy, je-li relevantní, popř. nespolupracujeme) * (text) V případě většího počtu organizací vyberte ty, se kterými máte dlouhodobější a hlubší spolupráci nejvíce 10 organizací.

Jaké konkrétní aktivity organizace za posledních 5 let realizovala v rámci spolupráce s ostatními subjekty (zaměstnavatelé, vysoké školy...) (je-li relevantní)? * (text)

Děkujeme Vám za poskytnuté informace a za Váš čas.